

Folketingets Beskæftigelsesudvalg
lov@ft.dk

Christian Juhl
christian.juhl@ft.dk

Beskæftigelsesministeriet
Holmens Kanal 20
1060 København K

T +45 72 20 50 00
E bm@bm.dk
www.bm.dk

CVR 10172748

J.nr. 2020 - 7566

30. oktober 2020

Beskæftigelsesudvalget har i brev af 21. september 2020 stillet følgende spørgsmål nr. 442 (alm. del), som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Christian Juhl ([Enhedslisten]).

Spørgsmål nr. 442:

”Emilie Agner Dam skriver i indlægget »Bedre arbejdsmiljø betaler sig – bare ikke i Finansministeriets regnemaskine«, at der er dynamiske effekter ved at investere i et bedre arbejdsmiljø, da det betyder færre sygedage og mindre nedslidning, men at denne effekt ikke indgår i Finansministeriets regnemaskine, når f.eks. investeringer i Arbejdstilsynet skal vurderes. Ministrene bedes på baggrund af indlægget besvare følgende spørgsmål:

- a) Er ministrene enige i vurderingerne i indlægget?
- b) Vil ministeren igangsætte et arbejde, der dokumenterer den videnskabelige effekt af at investere i arbejdsmiljøet, så effekten kan indgå i Finansministeriets regnemodeller?
- c) Vil investeringer i et bedre arbejdsmiljø forbedre arbejdsudbuddet, og i hvilke brancher vil det have den største effekt?
- d) Hvilke effekter vil samfundet kunne have af at antallet af både arbejdsulykker blev halveret over f.eks. 5 år?
- e) Er regeringen indstillet på at hive arbejdsudbudsgevinster hjem via en yderligere styrkelse af det forebyggende arbejdsmiljøarbejde?”

Svar:

Spørgsmålet er besvaret på vegne af beskæftigelsesministeren og finansministeren.

- a) Emilie Agner Dam skriver i indlægget »Bedre arbejdsmiljø betaler sig – bare ikke i Finansministeriets regnemaskine« (17. september 2020), at det er tid til at kigge på alternativer til de klassiske arbejdsudbudsreformer, som midler til at øge arbejdsudbuddet.

I Finansministeriets 2025-plan fra den 31. august 2020 fremgår det, at regeringen vil have fokus på de såkaldte 2. generationsreformer, der skal bidrage til at øge beskæftigelsen.

Beskæftigelsesministeriet og Finansministeriet er enige i, at det er vigtigt at arbejde for et forbedret arbejdsmiljø, hvilket også fremgår af forståelsespapiret *Retfærdig retning for Danmark*: ”En ny regering vil for at forbedre arbejdsmiljøet afsætte flere permanente midler til Arbejdstilsynet”.

Emilie Agner Damm skriver i sit indlæg, at ”En hindring på vejen er dog, at de dynamiske effekter af et forbedret arbejdsmiljø indtil nu ikke har været belyst”. Arbejderbevægelsens Erhvervsråd påpeger derved selv, at det er en hindring, at konsekvenserne af forbedret arbejdsmiljø, indtil nu ikke har været belyst i tilstrækkeligt omfang til, at kunne skønne kvantitativt over de dynamiske effekter på arbejdsudbuddet.

Finansministeriet og Beskæftigelsesministeriet vurderer, at den empiriske evidens for effekten af bedre arbejdsmiljø på arbejdsudbuddet er forholdsvis svag, som Emilie Agner Damm også beskriver i indlægget. Derfor kan størrelsen af mulige positive effekter ikke på nuværende tidspunkt dokumenteres og indarbejdes i de makroøkonomiske opgørelser.

Som det fremgår af Finansministeriets rapport ”Regneprincipper og modelanvendelse – dynamiske effekter af offentligt forbrug og offentlige investeringer” (maj 2018), så tilsiger Finansministeriets overordnede regneprincipper, at ”afledte eller dynamiske effekter indregnes, såfremt der er tilstrækkeligt grundlag for at skønne kvantitativt over sådanne effekter. Det gælder uanset om et tiltag vedrører udgifts- eller indtægtssiden af de offentlige finanser”.

b) Beskæftigelsesministeriet og Finansministeriet er enige i, at den eksisterende viden om effekterne af forbedrende arbejdsmiljøtiltag på arbejdsudbuddet ikke er tilstrækkelig til at danne grundlag for indregning af virkninger af tiltag på området.

Der er med Aftale om en ny ret til tidlig pension derfor afsat i alt 24 mio. kr. over en 4-årig periode til etablering af en ny forskningsenhed, som skal styrke viden om de økonomiske effekter af investeringer i arbejdsmiljø. Enheden etableres hos Nationalt Forskningscenter for Arbejdsmiljø (NFA). Forskningsenheden skal udvikle et bagvedliggende modelarbejde, som dels kan anvendes til økonomiske evalueringer og dels kan anvendes til udvikling af skræddersyede modeller for fx virksomheder og brancher. Det overordnede formål med udvikling af et nyt forskningsområde i arbejdsmiljø-økonomi hos NFA er at belyse de samfunds-, branche- og virksomhedsøkonomiske konsekvenser af arbejdsmiljøindsatser på henholdsvis policy, branche- og virksomhedsniveau.

Med Aftale om fordeling af forskningsreserven i 2020 er der herudover afsat 15 mio. kr. til forskning i de samfundsøkonomiske effekter af velfærdsinvesteringer.

c) Det kræver et betydeligt vidensgrundlag om effekter af investeringer i arbejdsmiljøet, fx på antallet af arbejdsulykker, for at vurdere hvordan investeringer i et

bedre arbejdsmiljø påvirker arbejdsudbuddet. Ud over et betydeligt vidensgrundlag om, hvordan investeringer i arbejdsmiljøet påvirker fx antallet af arbejdsulykker, kræves beregninger af, hvordan disse effekter påvirker arbejdsudbuddet.

Det vurderes ikke, som tidligere nævnt, at der på nuværende tidspunkt er tilstrækkelig evidens på området til at skønne over arbejdsudbudseffekter af investeringer i arbejdsmiljøet.

Der er igangsat initiativer, som skal styrke vidensgrundlaget, *jf. ovenfor*. Herudover arbejder Arbejdstilsynet løbende på at forbedre vidensgrundlaget om effekter af Arbejdstilsynets indsatser.

d) Beskæftigelsesministeriet vurderer, at en halvering af antallet af arbejdsulykker over de næste 5 år, alt andet lige vil udgøre en økonomisk besparelse for samfundet. Det er dog på baggrund af den eksisterende viden og data om afledte konsekvenser af arbejdsulykker ikke muligt at estimere den samlede besparelse med tilstrækkelig præcision.

Arbejdstilsynet offentliggjorde i 2016 to analyser om omkostningerne ved anmeldte arbejdsulykker med hændelsesdato i 2011. Arbejdsgivernes omkostninger, i form af lønomkostninger under fravær, rekrutteringsomkostninger og arbejdsskade-forsikringer, blev vurderet til mellem 5,5 og 5,8 milliarder kr. årligt (2016 niveau). Statens omkostninger, i form af udbetaling af sygedagpenge, merudgifter til sundhedsvæsenet og tabte skatteindtægter, blev vurderet til mellem 1,3 og 1,6 milliarder kr. årligt (2016-niveau).

Det bemærkes, at der er en række omkostninger, der ikke indgår i beregningerne – blandt andet omkostninger ved tabt arbejdsudbud, øget medicinforbrug og lønindkomsttab for de tilskadedkomne (herunder pensionsindbetalinger). Beregningerne giver derfor ikke et komplet billede af de samfundsmæssige omkostningerne ved arbejdsulykker.

Beskæftigelsesministeriet har ikke kendskab til andre analyser, der belyser de samlede samfundsøkonomiske omkostninger ved arbejdsulykker i Danmark tilstrækkeligt præcist.

e) Arbejdsmiljøindsatsen skal tage udgangspunkt i den nyeste forskning og viden, hvilket skal styrkes ved en national arbejdsmiljøforskningsstrategi. Dansk arbejdsmiljøforskning skal også fremover være på et højt internationalt niveau, og målet er at skabe et solidt vidensgrundlag, der i højere grad end i dag giver mulighed for en evidensbaseret tilgang i udarbejdelsen af nye forebyggende tiltag på arbejdspladserne, i politikudviklingen og i myndighedsindsatsen.

Regeringen har senest med Aftale om en ny ret til tidlig pension prioriteret ressourcer til styrkelse af forskningsområdet med det formål, at tilvejebringe den nødvendige viden om effekterne af forbedrende arbejdsmiljøtiltag.

Venlig hilsen

Peter Hummelgaard